

Кошельок Г.В.
к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства
та організації підприємницької діяльності
Жамбей Т.В.
магістр кафедри економіки підприємства
та організації підприємницької діяльності
Одеський національний економічний університет

БІЗНЕС-ІНЖИНІРИНГ ЯК ФАКТОР ЗРОСТАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

На сьогоднішній день розвиток світової і української економіки безпосередньо залежить від конкуренції і впливу інноваційної діяльності на шкалу економічного зростання. Дедалі більше використання нововведень в широких масштабах пов'язане зі збільшенням рівня розвитку економіки [4, с. 131].

Саме інновації визначають конкурентні переваги в ринковій боротьбі, реалізація яких дозволяє активно брати участь у формуванні світової економічної системи завдяки досягненню інноваційної конкурентоспроможності на національному рівні. Вони є також істотними для побудови та результативності бізнес-моделей [3, с. 425].

Конкурентоспроможність підприємства – один із найважливіших показників оцінки діяльності підприємства. Можна сказати, що однією з цілей підприємства є досягнення високої конкурентоспроможності, так як висока конкурентоспроможність забезпечує зростання реалізації продукції, «позитивний імідж» серед споживачів продукції, а це гарантує високу прибутковість підприємства. Також з іншого боку висока конкурентоспроможність свідчить про надійність та фінансову стійкість підприємства, що є досить важливим при співпраці з партнерами та пошуку нових.

У сучасних умовах, коли технології змінюються кожного дня, досить важко мати високу конкурентоспроможність. Адже зараз на підприємство і на його конкурентоспроможність в тому числі впливають набагато більше факторів, чим десять років назад. Якщо раніше конкурентоспроможність значною мірою залежала від наявності у підприємства трьох основних факторів виробництва – природних ресурсів, трудових ресурсів та капіталу – то розвиток виробництва, технічний прогрес і сучасні процеси глобалізації зумовили появу нових факторів конкурентоспроможності. Одним із таких факторів є бізнес-інжиніринг.

Термін «інжиніринг» походить від латинського «ingenium» (створювати, творити, винаходити) і застосовувався спочатку при використанні людських інтелектуальних здібностей для вирішення деяких практичних завдань. Надалі цей термін з'явився у Франції, Англії, а згодом набув поширення і в інших європейських країнах. Найбільш поширене поняття терміна «інжиніринг» в даний час походить від англійського «engineering» [4, с. 132].

Бізнес-інжиніринг – наукова концепція, що базується на використанні наукових методів і моделювання та конструювання підприємства в інформаційному столітті.

Поняття «бізнес-інжиніринг» підкреслює, що мова йде про науково-інженерні принципи. Дана концепція відрізняється від вузькоспеціального та індивідуального проектування системним підходом і кооперацією різних методів при розробці «конструкцій» підприємств. Мета концепції – розробка інноваційних рішень при створенні бізнесу в такій же мірі професійно, як і при створенні літаків або промислового обладнання [1, с. 227].

Метою бізнес-інжинірингу є забезпечення фахівцеві найбільш сприятливих умов роботи при підвищенні прибутковості організації (за рахунок досягнення ефективності виробництва), зниженні собівартості проєктованих робіт, скороченні внутрішніх витрат, підвищенні професійної підготовки, відповідальності, продуктивності праці персоналу, збільшенні об'єму продажів, надання широкого спектру послуг на ринку [2, с. 32].

Покращення цих показників призводить до підвищення конкурентоспроможності підприємства. Тобто можна зазначити, що метою бізнес-інжинірингу є підвищення конкурентоспроможності. Але ефективність бізнес-інжинірингу набагато вища. Крім того,

підприємство зможе швидше адаптуватись до мінливого зовнішнього середовища, а, отже, і зможе зберігати високу конкурентоспроможність.

Також конкурентоспроможність підприємства – комплексна характеристика, тобто складається з конкурентоспроможності продукції, менеджменту, системи збуту тощо. Висока конкурентоспроможність досягається лише при взаємодії всіх складових. В основному підприємство робить акцент на одній із складових конкурентоспроможності. Бізнес-інжиніринг охоплює всі складові конкурентоспроможності підприємства.

Крім того швидкі зміни довкілля функціонування підприємств підсилюють обов'язкову потребу до самостійної творчої діяльності фахівців [4, с. 134].

В радянські часи ігнорувалась важливість такого фактору як людський капітал. Навіть саме поняття «людський капітал» прийшло з Заходу. Але зараз ініціатива працівників має важливе значення для підприємства. Найбільші компанії світу: Google, Apple, Ikea тощо надають своїм працівникам величезну самостійність в прийнятті рішень, заохочують творче та нестандартне рішення ситуації. На жаль, в Україні це не розповсюджено. Бізнес-інжиніринг орієнтується на західні стандарти. В бізнес-інжиніринговому підприємстві дуже важлива думка кожного працівника. Як показала практика, рішення задач інжинірингу в напрямку розкриття творчого потенціалу співробітників підвищує конкурентоспроможність підприємства.

Отже, необхідність використання інжинірингу впливає з логіки ускладнення підприємницької діяльності. Зовнішнє середовище підприємства швидко змінюється – з'являються нові технології та матеріали, так само швидко зношуються старі. Такі високі темпи сьогоденної господарської діяльності задають нову, набагато вищу планку конкуренції. І для того, щоб бути конкурентоспроможним, підприємство повинно швидко реагувати на зміни, бути відкритим для інновацій. Саме такі підприємства створюються за допомогою бізнес-інжинірингу. Тому зараз послуги бізнес-інжинірингу стають все більш популярними в Україні. Якщо раніше цим займалися закордонні компанії, то зараз з'являються вітчизняні, які активно переймають їхній досвід. Тобто можна сказати, що в Україні, незважаючи на кризу, інноваційний спосіб ведення бізнесу та в загалі інновації стають все більш розповсюдженими.

Список використаних джерел:

1. Коваленко О.М. Актуальні шляхи та фактори підвищення конкурентоспроможності вітчизняного підприємства / О.В. Станіславик, О.М. Коваленко // Економічний форум. Науковий журнал. – № 2. – Луцьк: Луцький національний технічний університет, 2017. – С. 223–231.

2. Новіков В.С. Інноваційні технології як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємств/ В.С. Новіков // Теорія і практика сучасної науки: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. – К. : Міжнар. центр наук. дослід., 2018. – Ч. 1. – С. 31–35.

3. Соболева Г.Г. Інноваційні технології як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства / Г.Г. Соболева // Молодий вчений – № 2 (54). – 2018. – С. 424–427.

4. Шарко М.В. Роль аутсорсингу та інжинірингу в підвищенні конкурентоспроможності переробних підприємств / М.В. Шарко, А.В. Алексєєв, Л.А. Кокина // Проблеми економіки – 2016. – № 2. – С. 129–135.

5. Ярощук А.О. Україна в міжнародному обміні інженерно-технічними послугами / А.О. Ярощук // Управління економічними процесами у світовій та національній економіці: зб. тез наук. робіт. – К. : Аналітичний центр «Нова Економіка», 2015. – 144 с.